

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

Etikk og etisk refleksjon – tett på livet

Palliasjonskonferanse Danmark
september 2023

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

*Satsingen
Samarbeid om
etisk
kompetanseheving*

- **Hva er etisk refleksjon?**

- Uformell
- Formell

- **Hva er ikke etisk refleksjon?**

Etisk kompetanse

Persepsjon: Evnen til å oppdage etiske utfordringer

Refleksjon: Å kunne overveie sakens forskjellige sider, egen tilnærming og mulige handlingsalternativer

Aksjon: Å kunne omsette det vi vil i praktisk handling

Identifisere, reflektere, håndtere

Sagt på en annen måte, etisk kompetanse er kanskje først og fremst evnen til å gi kloke vurderinger av hva som - alt tatt i betraktning – er det beste, mest riktige, det mest rettferdige når situasjonen er som den er. Etisk kompetanse, slik vi forstår det i vår kontekst, er med andre ord praktisk dømmekraft og klokskap i faglig utfordrende situasjoner hvor verdier står på spill.

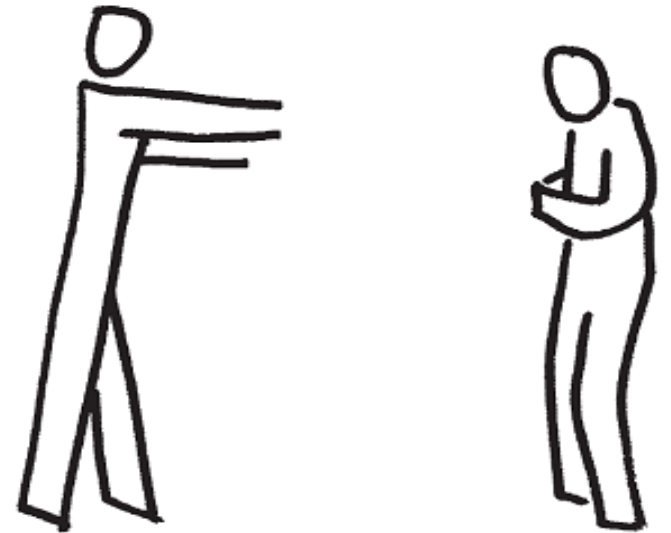

- **Det etiske feltet- hvem er du i møte med andre?**

Hva står på spill for hvem?

«Å se seg selv uten fra og den andre innen fra»

Mellomrommet er det etiske feltet

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

*Hva legger du i
ordet
PALLIASJON?*

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

***Å være i
forkant***

***Felles
forståelse og
plattform***

***Forhånds-
samtaler og
palliativ plan***

***For åpenhet om
livet og om
døden***

Mestring - samvalg - kontroll

Best mulig livskvalitet

Mer tid i hjemmet

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

Åpenhet om døden

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

Åpenhet om døden

Bestilling fra myndighetene

- Bidra til økt kompetanse og trygghet i eksistensielle samtaler om livet og døden
- Bidra til innføring, og bruk av, etisk refleksjon for å kunne håndtere etiske utfordringer i møte med livets slutt

Prosessen

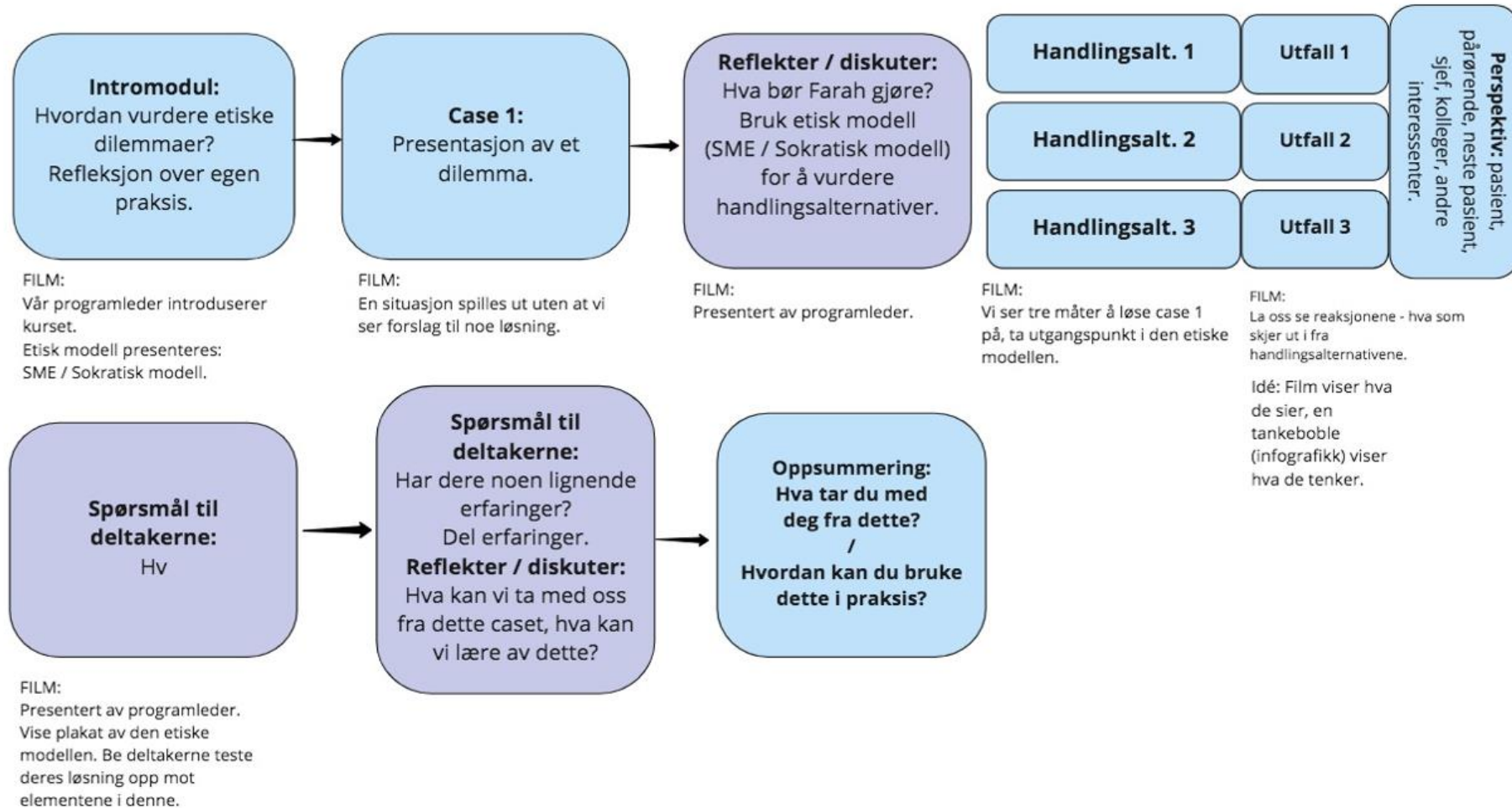

Innhold

Hva er viktig for deg nå?

Struktur på nettkurset

Frykt for å trå og handle feil?

Trøst og lindrende nærvær

Hva vil åpenhet om døden egentlig si?

Stillhet

Meg selv og døden

MODIGE MØTER

Det er lov å gråte i åpen båt

Eller mot til å stå i det?

Hvorfor og hvordan bruke etisk
refleksjon i krevende
situasjoner for pasienten,
pårørende, ledere og ansatte?

6-trinnsmodellen

6-trinnsmodell for etikkrefleksjon

TRINN 1: DET ETISKE PROBLEM / SPØRSMÅL:

TRINN 2: FAKTA	TRINN 3: BERØRTE PARTER	TRINN 4: VERDIER, PRINSIPPER OG LOVVERK		TRINN 5: HANDLINGALTERNATIVER
Fakta som mangler:	Hvem er de berørte parter og på hvilken måte er de berørt - Hva er viktig for de ulike partene og hva er deres syn på saken?	<ul style="list-style-type: none">• Hvilke verdier/prinsipper aktualiseres eller utfordres?• Skjulte verdier?• Foreligger det en verdikonflikt? – Mellom hvilke verdier/prinsipper?	Hva sier lover og retningslinjer som ev. aktualiseres?	

TRINN 6: HELHETSVURDERING. HVILKET HANDLINGALTERNATIV ER BEST, ALT TATT I BETRAKTNING:

Innhold

Hjerte-hode-hender modellen for etisk refleksjon¹

SITUASJON:

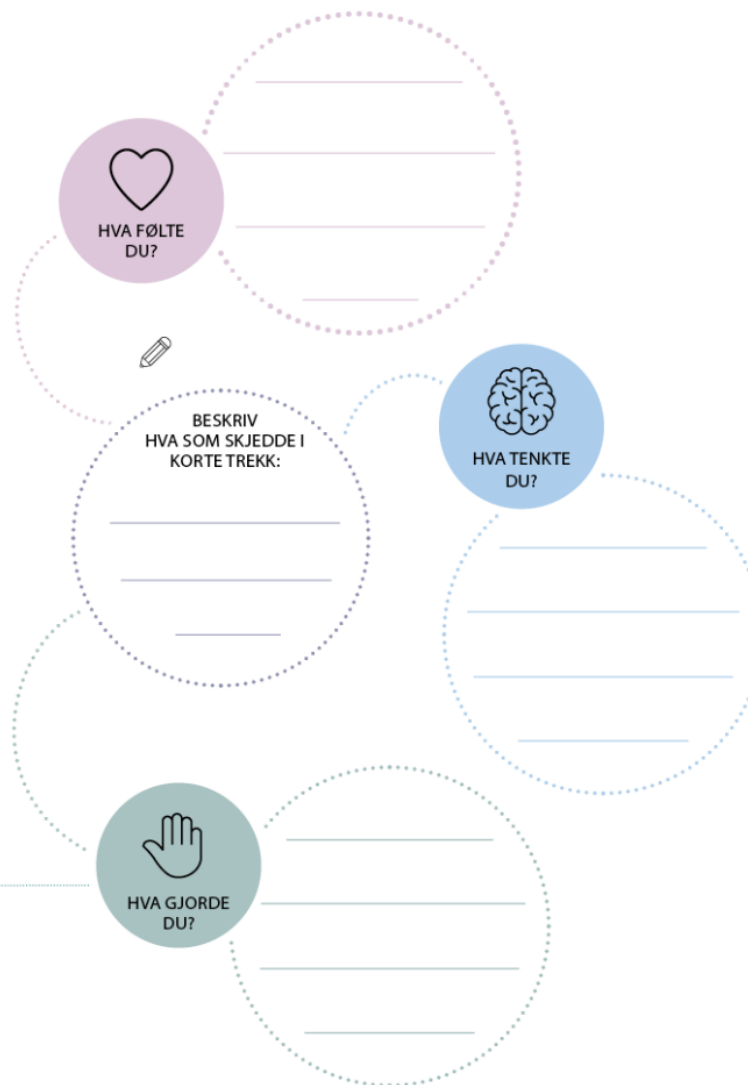
STED:

DATO:

HVEM VAR INVOLVERT:

Gjennom refleksjon med kolleger fikk jeg innspill om alternative måter å løse slike situasjoner på:

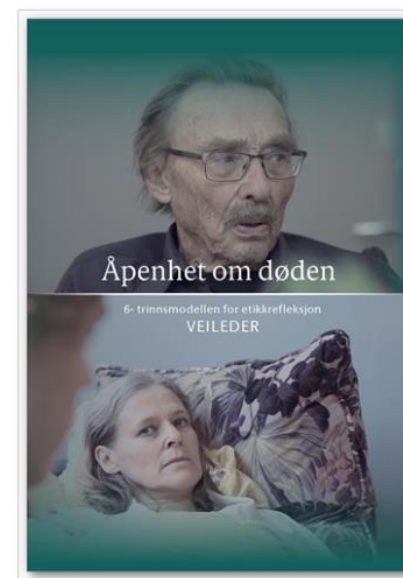
¹ Nina Amble og Elisabeth Gjerberg, Arbeidsforskningsinstituttet

Hvordan bruke e-læringsverktøyet?

Opplæringspakken består av

SAMARBEID OM ETISK KOMPETANSEHEVING

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

Ressurser på åpenhet om døden og etiske utfordringer ved livets slutt ligger her:

<https://www.ks.no/fagomrader/helse-og-omsorg/eldreomsorg/samarbeid-om-etisk-kompetanseheving/lindrende-behandling-og-omsorg/>

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

- **Satsingens nettside:**
<http://www.ks.no/etisk-kompetanseheving>
- **Facebook:**
Satsingen Samarbeid om etisk kompetanseheving

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

- Har dere noen spørsmål?

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

TA VARE

på vennene, ta VARE
på vennligheten, vis gjerne
litt selv om du kan, dagen er blå
og dagen er grønn, dagen
er hvit – det er ikke annet
enn livet det her, vi er alle borte – nå
eller om litt, take it easy menneske
but take it, det er ikke
annet enn virkelighet
vet du, snart er 101 inne snart
er 101 ute – jeg sier:
vennlighet varer lenger, ta VARE
på vennene – HEI HEI! Ta nå
vare på hverandre.

Samarbeid om etisk
kompetanseheving

Takk for oss :-)

christine.haga.sorlie@ks.no

tanja.alme@sula.kommune.no

